

Новобілич Віктор
(с.м.т. Чабани)

Краєзнавство у всі часи мало своїх прихильників тому, що суспільству притаманна любов до історії, природи, економіки та культури рідного села, міста, селища. Перша наукова розвідка про історію селища Чабани, автором якої є головний науковий співробітник ННЦ "Інститут землеробства Української академії аграрних наук", доктор сільськогосподарських наук, професор Національного аграрного університету, член-кореспондент Української екологічної академії наук Едуард Дегодюк, приємно вражає оригінальністю літературного подання історичного минулого та сьогодення Чабанів.

Автор та співавтор понад 220 наукових праць, а також творець багатьох ліричних поезій поєднав у історичному нарисі про Чабани сучасне і минуле спочатку хутора, а з 1971 року – селища міського типу. Майже 90-сторінкова оповідь про органічну сув'язь людини і природи, про "геологічну пам'ять землі та рукотворну людську історію, що змінює лик довкілля", виникла завдяки настійливому проханню з боку колишнього голови Чабанівської селищної ради Василя Кухарука, через сприяння нинішнього голови Григорія Лебеда та за фінансової підтримки генерального директора ТОВ "Проектно-будівельне об'єднання "Будівельник Київщини" Павла Нікітенкова.

Опису природних та геологічних особливостей південних рубежів Києва автор віддає перші сторінки чудово оформленої з поліграфічної точки зору книжки. Тут відчувається талант вченого і письменницький хист Едуарда Григоровича. Пласти мільйонно-літ, які майстерно змальовує Е. Дегодюк, дають уяву про геологічні "реформи", які відбувались "на шматочку материка планети" Тут розсипи інтелектуального багатства уміло поєднані з етичною мудрістю давніх притч, легенд, історичних фактів. Але над усім масивом цікавих відомостей про появу пра-людей, міжльодовикові періоди, сучасну цивілізацію – прискіпливий погляд науковця. З метою

поглибленого занурення у історичні матеріали автор використовував не лише академічні довідники, картографічні матеріали, але й консультувався у мешканців Чабанів – Володимира Воловненка, Василя Ситниченка, Валентини Пацьори, наукових співробітників ННЦ "Інститут землеробства Української академії аграрних наук" Світлани Гуральчук, Марини Ладики. "Унікальність нашого селища, стверджує Едуард Григорович, полягає в тому, що цей затишний куточок землі наближений до історичної долі легендарного Києва, територію якого з прадавніх часів облюбували пращури, які вміли добре господарювати, а тому зайд поживитись чужим добром у всі часи було аж надто багато. Отож південні околиці Києва завжди були тим форпостом, що приймав на себе перший удар тих, хто йшов до нас із степів".

Чимало цікавого знайдуть для себе читачі й на сторінках глав "Від епохи неоліту до Велико-княжої доби", "Гетьманщина. Заснування хутора Чабани", "Друга світова війна", "Сучасне та майбутнє смт Чабани в суверенній Україні", "Пройдімося селищем". Гортаючи сторінки книжки, яка поки що має запах друкарської фарби, мимоволі зацікавився світлинами – ілюстраціями до кожного яскравого факту з історії селища. Доволі змістовно автор подає топонімічні відомості з історичних джерел та персоніфікованих легенд про походження назв урочищ Мочи-Хвіст, Дніп-рик, Грядина, безпосередньо селища Чабани. До речі, знає Едуард Григорович і ймовірно (за версією старожилів селища) місце заснування хутора Чабани, де знайшов "биту цеглу-сирець та уламки кам'яної огорожі".

Заключні рядки книги про Чабани сповнені щирою турботою про наше довкілля, тривогою та водночас вірою у перемогу світла над руїною. Е. Дегодюк переживає з приводу того, що через осушення колись чистого і прозорого потічка Дніприка (поруч із вулицею Юності), майже зникли болотяні орхідеї, що занесені у Червону книгу України.

- Рятуймо природу разом, – закликає вчений. – Природно-моральний феномен України має стати такою ж рівноцінною величиною, як освіта, культура, економіка, таким же виразником нації, як мова, пісня. Заради цього

варто жити, страждати, боротись, перемагати. Щоб зберегти і примножити красу наших Чабанів для нащадків.

Скажете, гучні заклики? На мій погляд, це актуальні думки досвідченого краянина. Зізнаймося, і у Києво-Святошинському районі, як і скрізь в Україні, іноді мають місце вседозволеність і хапальний інстинкт новоявленої буржуазії. Ще недознищена браконьєрами різних мастей природа поки що терпить глум над собою. Але не полишає надія, що дух і буква закону зрештою запанують і у нас.

Знайшлося у книжці місце і опису символічних знаків, яким понад сорок років Чабанівської селищної ради, і поетичним роздумам Е. Дегедюка, присвяченим краю, який став рідним. У нас краса буяє всюди – і ліс, і доли, і лани, усміхнені і щирі люди – це наші рідні Чабани...". Це рядки з гімну селища, написаного Едуардом Дегедюком. А от іще знаменна думка нашого краянина: "Чабани – місцина, де як у краплині води, що летить крізь вічність, відображається частка історії Землі". Краще і не скажеш.